

Skivarps kyrka

Lunds stift

Kulturhistorisk
karaktäristik och bedömning
ANNA LINDQVIST – 2020-03-03

Skivarps kyrka (Sankt Laurentii kyrka)

Skivarps församling och pastorat, Vemmenhögs, Ljunits, Herrestads och Färs kontrakt, Lunds stift

Skivarp 39:1, Skivarps socken, Skurups kommun, Skåne län

Beskrivning och historik

Kyrkomiljön

Skivarp är en medeltida socken och området är fornlämningsrikt med bronsåldershögar och flera runstenar. En runsten, numer placerad i Lundagård i Lund, påträffades under den gamla kyrkogårdsmuren i mitten av 1800-talet. Skivarp ingår naturgeografiskt i det område som tillhör Södra Skånes slättbygder. Socknen ligger i ett öppet kuperat odlingslandskap med markerade dalgångar och höjdryggar. Skivarps by utvecklades tidigt till centralort för omlandet och den äldre landsvägen mellan Malmö och Ystad passerar genom kyrkbyn. Vid kusten ligger Abbekås, som varit ett betydande fiskeläge.

Kyrkan är högt placerad norr om landsvägen och den äldre bebyggelsen är framför allt samlad utmed vägen. Söder om landsvägen, mitt emot kyrkoanläggningen och torget, ligger Skivarps Gästgivargård med anor från 1600-talet. I mitten av 1800-talet expanderade Skivarp och byggnader för service och handel uppfördes. Järnvägslinjen Trelleborg – Rydsgård öppnades för trafik 1895 och en station anlades i byns södra del. Det bidrog till att ett mindre stationssamhälle växte fram.

Flygfoto över Skivarps kyrkoanläggning, taget från sydväst. I bakgrunden syns de kvarvarande byggnaderna från Skivarps sockerbruk. Foto: Pär-Martin Hedberg, 2014.

Nordost om samhället anlades 1901 Skivarps sockerbruk. Det blev en stor arbetsplats med flera hundra anställda. I anslutning till bruket uppfördes ett mindre brukssamhälle med disponentbostad, arbetarbostäder och egen järnvägsstation. Bruket lades ner 1960.

I direkt anslutning till kyrkomiljön finns i väster Mölleskolan och i söder ligger församlingshemmet. En prästgårdsanläggning med tillhörande trädgård anlades 1928 en bit söder om landvägen. Skivarp har varit annexförsamling till Västra Nöbbelöv.

Kyrkobyggnaden

Skivarps kyrka uppfördes i huggen kalksten, komstadsten, och gråsten under 1100-talet med ett rektangulärt långhus med syd- och nordportal, smalare kor med absid. Ett brett torn tillkom i väster sannolikt under 1200-talet. Tornet är bredare än långhuset, vilket lett till olika tolkningar av tornets ursprungliga funktion. Kyrkans höga läge och närhet till kusten indikerar att det kan ha varit ett försvarstorn. En annan tolkning är att det är uppfört på initiativ och bekostnad av en storman, en patronus. Västverk, d v s ovanligt påkostade medeltida torn, tyder ofta på världsliga eller andliga stormäns påverkan. Kolonnen och de fint huggna kalkstenarna i torntrappan är intressanta byggnadsdelar, liksom det speciella mansansiktet ovanför absiden i öster.

Under 1400-talet valvslogs kyrkan och försågs med kalkmålningar av den sk Skivarpsmästaren. Ett vapenhus tillbyggdes vid sydportalen under samma period, eventuellt fanns även ett vapenhus på norra sidan.

På 1700-talet byggdes en nykyrka eller en korsarm mot långhusets norra sida och sannolikt överkalkades målningarna vid samma tidpunkt. En ritning över ett nytt orgelverk är daterad 1812.

År 1848 genomfördes en omfattande renovering. Det södra vapenhuset revs och en korsarm nybyggdes i söder, samtidigt ombyggdes nykyrkan på norra sidan och fick samma storlek och utformning som den södra korsarmen. Portarna i söder och norr murades igen och en ny huvudentré togs upp i tornets västfasad och även en ny dörr togs upp från väster till tornets övre våningar. Långhuset och koret försågs med nya, större fönster. Ritningen är daterad 1847 och signerad H W Bredberg. Henrik Wilhelm Bredberg (1819–1877) var jurist, svensk ämbetsman och stadsråd. Han tjänstgjorde som Överintendentsämbetets sekreterare 1846–1858. Huruvida det även ingick i hans uppdrag att utföra arkitektuppdrag är osäkert. Att likheten överensstämde med originalet intygade däremot arkitekten Johan Fredrik Åbom. Kyrkan försågs även med en ny altaruppsats. Den lär ha bekostats av Albert Wallis på Dybäcks slott i Östra Vemmenhögs socken mot att han fick den gamla altaruppsatsen i utbyte. Under samma period utvidgades kyrkogården åt öster och försågs delvis med en ny mur och en gjutjärnsgrind.

År 1880 byggdes läktare i korsarmarna, vilka togs ner vid nästa renovering 1905–1909. En ny orgel byggdes 1887 och placerades på en läktare i väster. År 1893 upptäcktes kalkmålningar i långhusets östra valv, men kalkades över.

Mellan åren 1905–1909 genomgick kyrkan ytterligare en renovering, efter ritningar upprättade av arkitekt Theodor Wåhlin. Wåhlin (1864–1948) var domkyrkoarkitekt i Lund mellan åren 1902–1943 och har ritat ett flertal kyrkor samt profana byggnader och medverkat

vid ett stort antal kyrkorenoveringar. Då tillkom bland annat kalkstensgolvet med mönsterlagda plattor, en ny öppen bänkinredning i långhus och korsarmar ersatte de slutna bänkkvarteren och läktarna i korsarmarna borttogs.

På 1920-talet uppfördes ett fundament på tornets sydsida, där äldre gravstenar och hällar placerades.

Mellan åren 1934–1935 utfördes en omfattande invändig renovering efter ritningar utförda av arkitekt Einar Lundberg. Orgelläktaren i långhusets västra travé togs ner och en ny uppfördes i norra tvärskeppet. Eventuellt återanvändes en del av materialet. En ny altarring och en ny dopfont tillverkades och en ny trappa till predikstolen tillkom. Den äldre altaruppsatsen, som hamnat hos släkten Wallis och därefter på Historiska museet i Lund konserverades och placerades åter i kyrkorummet. De medeltida kalkmålningarna togs fram av konservator Osvald Oswald.

År 1934 och 1946 försågs kyrkorummets fönster med glasmålningar av konstnären Gunnar Torhamn, vilka bekostades genom en privat donation. Torhamn (1894–1965) var verksam som målare och skulptör och har i olika material utfört dekorationsarbeten till en rad kyrkliga och offentliga byggnader, bl. a i Högalidskyrkan i Stockholm.

År 1956 utfördes exteriöra restaureringsarbeten, bl. a med nya solbänkar efter ritningar av domkyrkoarkitekt Eiler Graebe. Därefter har framför allt vård – och underhållsåtgärder utförts exteriört.

Interiört ombyggdes södra korsarmen 1997 för att inrymma en sakristia och då ommålades även bänkinredning m m träarbeten.

Exteriör

Skivarps kyrka är orienterad i öst-västlig riktning med ett rektangulärt långhus, kor och absid i öster, korsarmar i söder och norr samt ett brett torn i väster. Kyrkans murverk består främst av gråsten och kalksten. Tornet och långhuset ska ha hörnkedjor av fint huggna kalkstenskvadrar under nuvarande puts. Torn, långhus, kor och absid är försedda med en något utskjutande

skråkantad spritputsad sockel, den norra korsarmen saknar sockel och det finns tydliga markeringar i sockeln mellan olika byggnadsdelar. Mot tornets södra sida finns ett gjutet fundament av cement där äldre gravhällar har murats in. Fasaderna är spritputsade och avfärgad i vitt med en dekorativ sågtandslist vid takfoten på korsarmarna. På södra korsarmens södra gavel finns en klöverkorsformad blindering. Över absidens taknock på korets östvägg finns ett krönt manshuvud, troligen gjutet i bly, vilket utgör ett ovanligt inslag. Kyrkan är täckt med sadeltak med sexkantiga skifferplattor, på absiden med blyplåtsintäckning. Tornet och samtliga gavlar är försedda med trappstegsgavlar, vilka sannolikt är sekundära, och avtäckta med enkupigt tegel.

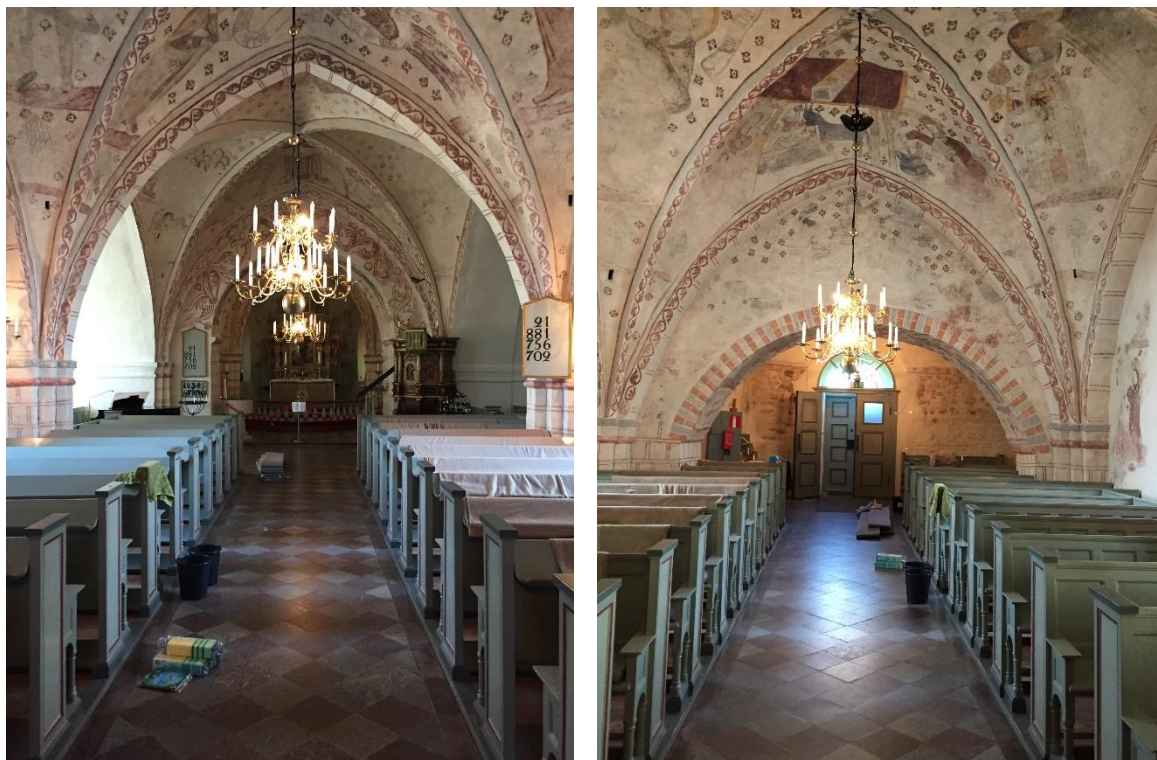

De rundbågiga fönsteröppningarna är försedda med sidohängda spröjsade träfönster med tvärpost, sannolikt från ombyggnaden 1848 samt med solbänkar av ölandskalksten från 1956. Tornets stickbågiga ljudöppningar är oregelbundet placerade och skär av takfoten i norr och söder. De har luckor av svartmålad panel. I väster finns en kopparklädd ljudöppning och däröver två mindre muröppningar. I södra och västra muren finns mindre öppningar försedda med glasbetong.

Kyrkans huvudingång är via tornet i väster och tillkom i samband med ombyggnaden 1848. Den rundbågiga porten består av en pardörr, nyttillverkad 1995 med återanvända äldre beslag, med ett överljusfönster. Söder om huvudentrén finns en dörröppning, som också togs upp 1848, med en gjuten trappa till tornets övre våningar. Dörrbladet är klätt med kopparplåt och försedd med dekorativt utformade bandgångjärn. I öster finns en mindre kopparklädd dörr till absiden med äldre smidda gångjärn med en där över rundbågig fönsteröppning. På den södra korsarmens södra gavel finns en nedgång till källaren omgiven av ett dekorativt smidesräcke.

Interiör

Kyrkans huvudentré är via tornet i väster. Kyrkorummet består av långhus med smalare kor och absid samt korsarmar i söder och norr. Sakristia är inredd i korsarmens södra del och orgelläktare i den norra korsarmen.

Tornets bottenvåning är inorporerad i långhuset. Golvet är belagt med röda och grå kalkstensplattor. Väggar har fragment av kalkmålningar, som tillkommit under 1400-talet och tillskrivs den s k Skivarpsmästaren. Såväl långhus, kor och absid har målningar av samme mästare. De övermålades under 1700-talet och påträffades på 1890-talet. Men först vid den omfattande reoveringen 1934–1935 togs de fram och konserverades av konservator Oswald Oswald. Taket täcks av ett tunnvalv med anfanglister av kalksten i öster och väster. Det är oklart huruvida tunnvalvet är ursprungligt eller inte. Mot öster finns en låg rundbågig tornbåge med kalkmålningar föreställande S:t Olof och Erik den helige. Till vindfånget i väster finns en gråmålad pardörr med svängdörrsfunktion med fyllningar och opakt glas i den övre fyllningen, som tillkom 1934–1935 men flyttades något i samband med reoveringen 1997, samt ett rundbågigt överljusfönster. I söder finns en sekundär bräddörr till ett utrymme under torntrappan i den tjocka södra tornmuren. Golvet är belagt med ett rött, sannolikt medeltida handslaget tegel och torntrappan har sannolikt ursprungligen mynnat ut här.

Långhusets golv är belagt med röda och grå kalkstensplattor. Golven i bänkkvarteren ligger något högre och består av ett smalt lackat brädgolv. Väggar är vitputsade och delvis försedda med kalkmålningar. Långhuset utgörs av två travéer med kryssvalv, uppmurade med halvtstens tegelvalv med fyrkantsribbor som vilar på knippepilastrar. Valven är försedda med kalkmålningar från 1400-talet, vilka har tillskrivits den s k Skivarpsmästaren. I den västra travén framställs bl. a Jesu födelse och Bebådelsen och i den östra är det fyra scener som framställer den Yttersta domen. Fönsteröppningarna är försedda med innanfönster av trä med antikglas i blyspröjs från 1934–1935.

Koret avskiljs från långhuset av den rundbågiga triumfbågen, vars kalkmålningar bl. a föreställer S:t Laurentius och Knut den helige. Kyrkan är helgad åt S:t Laurentius, som avbildas med sitt attribut halstret. Golvnivån ligger ett steg högre än långhuset med samma golvbeläggning och täcks av ett kryssvalv med kalkmålningar föreställande apostlarna. Även väggarna har fragment av kalkmålningar. I den södra muren, väster om knippepelaren finns en öppning i muren, som tolkats som en relikgömma. Där förvarades under lång tid en relik som sades vara jungfru Marias hand, men som vid senare forskning visades vara en sälfot. Fönsteröppningarna är försedda med glasmålningar utförda av Gunnar Torhamn 1946 och tillverkade hos N P Ringström Glasmästeri, Stockholm

Mellan kor och absid finns en spetsbågig tribunbåge. *Absiden* har samma ytskikt som koret och glasmålningar av Gunnar Torhamn. Absiden täcks av ett ursprungligt hjälmvalv av natursten med fragment av kalkmålningar föreställande treenigheten. I öster finns det en gråmålad bräddörr och över den ett rundbågigt fönster, som sannolikt är det ursprungliga romanska absidfönstret.

Södra korsarmen har samma golvbeläggning som långhuset och den södra delen är inredd som sakristia. Väggarna och kryssvalvet är putsade och avfärgade i vitt. Kryssvalven tillkom vid ombyggnaden 1848. Fönsteröppningarna är försedda med målade glASFönster, utförda av konstnären Gunnar Torhamn. Den södra glasmålningen tillkom redan 1934 och föreställer Jesu dop. Sakristian inreddes 1997 och är avdelad bakom ett skrank med ett smalt brädgolv.

Norra korsarmen har samma ytskikt som den södra. I den norra delen är orgeln placerad på en läktare, som ligger tre steg högre än korsarmens golvnivå. Orgelläktaren uppfördes i den södra korsarmen i samband med renoveringen 1934–1935.

Tornets södra mur är betydligt tjockare än övriga murar och i muren löper trappan till tornets övre våningar. Trappan har tidigare mynnat i tornets bottenvåning, men den nedre delen är nu igenfylld och trappan nås utifrån tornets västsida. Trappspindeln utgörs av en fint huggen rund kalkstenskolonn och torstrappan består av finhuggna kalkstensblock. Tornets första våning består av ett golvbjälklag som vilar över bottenvåningens tunnvalv. I söder och väster finns små muröppningar. I den östra muren finns en ursprunglig öppning med fint huggna kvaderstenar till långhusvinden, vilket är oklart om den har någon koppling till en eventuell tidigare empurvåning. I den norra delen finns en stentrappa som leder upp till klockvåningen.

I långhusvindens södra mur finns en romansk rundbågig fönsteröppning bevarad över valven och mellan kor och absid finns den ursprungliga öppningen bevarad. Samtliga takstolar innehåller återanvänt ekvirke från tidigare takstolar eller byggnadskonstruktioner. Flera av dessa är sannolikt medeltida.

Inredning och inventarier

Altaret är av trä och tillkom 1934 i samband med att kyrkans äldre altaruppsats återplacerades i kyrkorummet.

Altaruppsatsen är från 1600-talet med altartavlor från 1700-talet. Den renoverades och kompletterades av konstnären och konservatorn Hans Erlandsson i Lund i samband med att den återplacerades i kyrkorummet vid renoveringen 1934. Den nedtogs vid ombyggnaden 1848, då en ny altaruppsats av snidat trä tillkom. Delar av den finns idag i tornrummet. Den äldre altaruppsatsen övertogs av Albert Wallis på Dybäcks slott i samband med att han bekostade den nya 1848. Den hamnade senare på Historiska museet vid Lunds universitet. Den är tillverkad av ek med dubbla pilastrar krönta med kvinnofigurer, som flankerar mittpartiets altartavla och bär upp en arkitrav dekorerad med änglahuvud och däröver ytterligare en mindre altartavla.

Altarringen är en rekonstruktion av en äldre altarring från tiden före renoveringen 1934 och nytillverkades 1993.

Dopfunten är tillverkad 1934 i sandsten med ett äldre dopfat från 1653. Kyrkans romanska dopfunt av kalksten, komstadsten, är daterad till mitten av 1100-talet och förvaras sedan 1923 i Historiska museet vid Lunds universitet.

Predikstolen är placerad på norra sidan vid korsmitten och är från 1600-talet med en femsidig korg. I de fem rundbågeformade fälten står skulpturer av evangelisterna och Paulus. Även predikstolen konserverades och kompletterades 1934 och den ursprungliga färgsättningen togs fram. Samtidigt tillverkades en ny trappa.

Kyrkan har en öppen *bänkinredning* i två kvarter i långhuset samt i södra och norra korsarmarna. Bänkarna ansluter mot ytterväggarna och gavlarna mot mittgången är arkitektoniskt uppbyggda med pelare och rundbågemotiv. De är gråmålade med detaljer i rött. Bänkarna är ritade av arkitekt Theodor Wåhlin och tillkom i samband med renoveringen 1905–1909.

Orgeln är tillverkad 1934 av Marcusson & Son och orgelfasaden utgör läktarbarriärens mittstycke. Fasaden är målad i grått med förgyllningar.

I tornet hänger två *klockor* av malm, storklockan är gjuten 1934 av M&O Ohlsson i Ystad och skänkt till kyrkan i samband med renoveringen samma år. Lillklockan är gjuten 1912 av Joh. A Beckman & Co i Stockholm. Ytterligare en klocka som tillhört kyrkan finns på Malmö museer.

Kyrkan har en *fattigbössa* tillverkad av trä med kraftiga järnbeslag och märkt Anno 1693.

Kyrkogård

Från torget går en brant trappa upp till kyrkogården och kyrkan. Kyrkogårdens äldre utsträckning är framför allt i väster och norr om kyrkan. År 1927 gjordes en större utvidgning mot öster efter ritningar av trädgårdsarkitekt G Wahlberg.

Både den äldre och den yngre delen av kyrkogården omgärdas av murar. Det finns flera ingångar till kyrkogården, varav den södra flankeras av kraftiga grindstolpar med koppartäckta krön. Längs hela den gamla kyrkogårdens norra sida och större delen av den nya finns en trädrad med skogslindar. Gångarna är rätlinjiga och gravplatserna är omgärdade av låga buxbomshäckar. Merparten av gravvårdarna på gamla kyrkogården är från 1900-talets första hälft med flera stora påkostade familjegravar. Titlar som lantbrukare och hemmansägare dominerar, men andra titlar som sockerbruksarbetare, urmakare, handlare och

telefonist berättar om att Skivarps sockens utveckling under industrialismen. Intressant är även gravkvarteret sydöst om kyrkan som kallas för fiskekvarteret, där flera fiskare är begravda.

Byggnader på kyrkogården

År 1933 uppfördes ett bårhus på kyrkogårdens sydvästra hörn. Byggnaden utformades i likhet med kyrkan med trappstegsgavlar och vitputsade fasader, blyinfattade fönster och dekorativt utformade portar med stansade kopparplåtar. Dock saknas uppgifter om byggnadens arkitekt. På 1970-talet tillkom ekonomibygnader, innehållande förråd, garage och personalutrymmen strax norr om kyrkogårdsmuren.

Regionmuseet Kristianstad upprättade 2016 en vård – och underhållsplan för Skivarps kyrkogård, i vilken finns en noggrann beskrivning och historik över kyrkogården.

Kulturhistorisk karaktärisering för Skivarps kyrkoanläggning

Kyrkan och kyrkogården har ett stort symbolvärde för omgivningen genom sitt höga och väl synliga läge i samhället. Kyrkan, bårhuset och kyrkogården utgör tillsammans med skolbyggnaderna, församlingshemmet, gästgiveriet och övrig äldre bebyggelse en ovanligt innehållsrik kyrkomiljö, som vittnar om kyrkplatsens betydelse för Skivarps fortsatta utveckling. Skolbyggnaderna som fortfarande är i bruk bidrar till en historisk kontinuitet.

Den gamla och nya kyrkogården visar på ett pedagogiskt sätt på begravningskicketets förändring och på olika tiders stilideal på kyrkogården. Det är intressant att notera att bårhuset uppfördes med kyrkans arkitektur med trappstegsgavlarna som förebild. Den äldre kyrkogården har en klassisk 1800-talsplanering med omgärdning, trädkrans och rakt dragna gångvägar. Det uppbyggda fundamentet för äldre gravstenar är ett intressant exempel på en typ av ”kyrkomuseum”.

Kyrkobyggnaden har, trots de tillbyggda korsarmarna, bibehållit sin medeltida form med långhus, smalare kor och absid. Det breda medeltida västtornet är speciellt i sin utformning med bland annat torntrappans fint huggna kalkstenskolonn och är en viktig källa till jämförande studier med andra liknande bevarade torn. Stora delar av murverket härstammar från kyrkans medeltida byggnadsperiod och utgör en viktig kunskapskälla om medeltida byggnadsteknik. Ovan valven finns en romansk rundbågig fönsteröppning bevarad och samtliga takstolar innehåller återanvänt ekvirke från tidigare takstolar eller byggnadskonstruktioner. Till exteriörens speciella utformning hör även trappstegsgavlarna och de skiffertäckta taken samt absidens blyplåtsintäckta skiffertak med det mycket ovanliga krönte mansansiktet, som skulle kunna föreställa den segrande Kristus - Himlakonungen. Värt att notera är även att flera av fönsterbågarna sannolikt härstammar från 1848 års renovering.

Kyrkans interiör karaktäriseras också i hög grad av medeltidens byggnadsperiod med tornets tunnvalv och kyrkorummets kryssvalv och absidens hjälmvalv, triumf- och tribunbåge och det sannolikt ursprungliga absidfönstret. Kalkmålningarna har stora konsthistoriska och regionala värden, då de är tillskrivna den sk Skivarpsmästaren och det kan även finnas fler överkalkade målningar. Avbildningarna av de tre nordiska helgonkungarna lär även vara en speciell skånsk företeelse. Gunnar Torhamns dekorativt berättande glasmålningar har ett högt konstnärligt

värde och bidrar till kyrkorummets färgstarka upplevelse. Värt att notera är även det vällagda kalkstensgolvet och kyrkans äldre inventarier, såsom predikstolen och altarpopsatsen.

Att tänka på vid förvaltningen av kyrkoanläggningen

- Kyrkans exteriör har, trots de tillbyggda korsarmarna, i stort bibehållit sin medeltida form med långhus och smalare kor med absid. Det breda västtornet med sin bevarade trappa är ett ovanligt byggnadsverk från medeltiden. Även över valven och i takstolarna finns medeltida byggnadsmaterial bevarat. Att bevara kyrkan med sina medeltida spår och den information det bär på är en viktig uppgift i arbetet med att förvalta de kulturhistoriska värdena.
- Det är viktigt att värna om kyrkans skiffertak, absidens blytäckningar och det ovanliga manshuvudet på absidens östsida.
- Kyrkans interiör karaktäriseras av de medeltida valven med sina originella kalkmålningar av den sk Skivarpsmästaren och det kan finnas ytterligare kalkmålningar under nuvarande putslager.
- Det är viktigt att värna om den gamla och nya kyrkogårdens olika tidstypiska utformningar och muren som omgärdar dem. Den äldre kyrkogården har bevarat sin karaktär med en klassisk 1800-talsplanering med omgärdning, trädkrans och rakt dragna gångvägar. Det uppbyggda fundamentet för äldre gravstenar är ett intressant och ovanligt exempel på en typ av museum för äldre gravhällar. Bårhuset utgör en mycket välbevarad representant för sin tids byggnadskick och bör underhållas väl.
- I *Vård- och underhållsplan för Skivarps kyrkogård* har Regionmuseet Kristianstad pekat ut gravplatser- och vårdar som är kulturhistoriskt värdefulla.
- Kyrkan och kyrkogården är belägna inom fornlämningsområdet *Skivarps gamla bytomt*, vilket visar på en lång bebyggelsekontinuitet på platsen.

Skydd m.m.

Kyrkan och kyrkogården är skyddade som kyrkligt kulturminne enligt 4 kap. Kulturmiljölagen

Kyrkan och kyrkogården ligger inom fornlämningsområde *Skivarps gamla bytomt, Skivarp 129:1* och skyddas enligt 2 kap. Kulturmiljölagen

Skivarps kyrkomiljö ingår i ett område för Särskilt värdefulla kulturmiljöer *Hassle Bösarps-Örsjö-Torsjö-Skivarp*, framtaget av Länsstyrelsen Skåne och i Kulturmiljöstråk *Landsvägen Malmö-Ystad*.

Skivarps kyrkas interiör mot öster. Foto: Erik Andrén, 1929. Bilden är hämtad från Riksantikvarieämbetets bild databas Kulturmiljöbild.

Källor och litteratur

Antikvarisk-topografiska arkivet (ATA), Riksantikvarieämbetet.

Dahlgren, M (red), *Skåne – landskapets kyrkor*. Sockenkyrkorna, kulturarv och bebyggelsehistoria. Riksantikvarieämbetet 2015.

Dahlberg, M., Franzén, K. (red) *Sockenkyrkorna. Kulturarv och bebyggelsehistoria*. Riksantikvarieämbetet 2008.

Skånska kyrkor, Skånes Hembygdsförbunds årsbok 1997.

Sundnér, Barbro. *Forskningsdatabas för Medeltida kyrkor i Skåne*. (opubl)

Underhållsplan för Skivarps kyrka, Restaurator, Malmö 2009-05-05

Vård- och underhållsplan för Skivarps kyrkogård, Regionmuseet Kristianstad, Rapport 2016:27

Lantmäteriet – Historiska kartor

Länsstyrelsen Skåne – Särskilt värdefulla kulturmiljöer i Skåne.

Riksantikvarieämbetet – Fornsök, Kulturmiljöbild

Övriga uppgifter

Inventeringsdatum: 2018-09-13

Fältinventering, foto och rapportsammanställning: Anna Lindqvist, byggnadsantikvarie.

Kulturhistorisk karaktäristik och rekommendationer: Anna Lindqvist, efter samråd med byggnadsantikvarie Kerstin Börjesson, Regionmuseet Kristianstad och Skivarps församling.

Färdigställd: Remissrapport 2018-10-03, reviderad och färdigställd rapport 2020-03-03.

Sammanfattning till BeBR

Stomme: Murverk – kalksten, gråsten

Fasadmaterial: Puts – kalkputs, Puts - spritputs

Fasadkulör: Vit

Takform: Sadeltak

Taktäckningsmaterial: Skiffer, tegel

Antal våningar: 1

Byggnadsdel: Kor med absid – öster, Korsarmar – norr och söder, Torn - väster